

Drukner birkemusen og skades naturen ved opmagasinering af vand i Kolding Ådal?

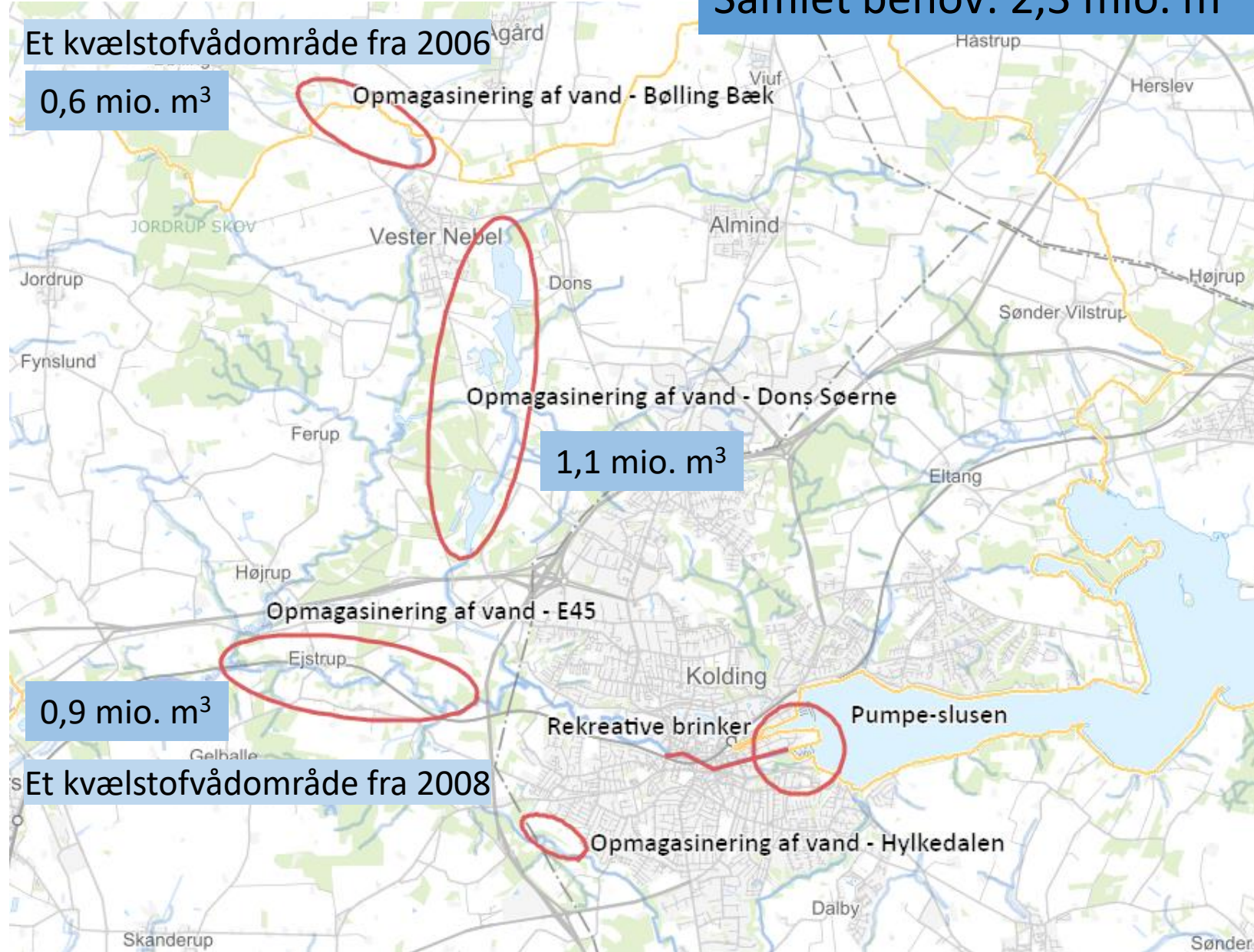
Midlertidig opmagasineringsplan

Klimaprojekt Kolding Å:

- Pumpe-sluse projektet
- Oplandsprojektet
 - Hylkedalen/Seest Mølleå (indvielse den 1. nov. 2021)
- Tiltag langs åen i midtbyen

Formål:

Beskytte Kolding midtby op til en 100-års hændelse i projektets 50-årige levetid

Løsningskataloget – dokumentationen for valg af løsning

Løsningskataloget:

- Beskriver løsningsmuligheder
- Beskriver forkastede ideer
- Undersøgelse af muligheden for alternativer
- Vigtige afvejninger mellem sikker driftsløsning, behov og naturhensyn
- Lægge sig fast på et forslag til rækkefølge
- Afgørende for naturvurderinger (flora og fauna)

Det samlede projekt – en lang række konsekvensvurderinger og dokumentationskrav

- Bilag IV, særligt birkemus
- § 3
 - Vandløb og søer
 - Bygninger, veje, mm
 - Jernbanen
 - Motorvejen
 - Vådområder
 - Kulturhistorie
 - Vandrammedirektivet
 - Jordforurening
 - Rekreative forhold
 - Landbrugsdrift
 - Arealerstatninger
 - OSV.....

Tilladelser og godkendelser

Myndighedstilladelser	Kort beskrivelse af indhold	Bemærkninger	Tilladelse	Høring, klagefrist mv.	Opsættende virkning?			
Miljøvurderingsloven (lovbek. nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering)	Miljøkonsekvensrapport med vurdering af virkninger på miljøet i både anlægs- og driftsfase. Udarbejdes ud fra myndighedens afgrænsning af emner.	Udarbejdes i 2023 (og ind i foråret 2024, da kompenserende tiltag skal være på plads inden § 25 tilladelsen).	KK er myndighed Tilladelse efter § 25	Høring af udkast: minimum 8 uger Afgørelse: 4 ugers klagefrist	Som udgangspunkt ikke opsættende virkning. MFKN kan tillægge en afgørelse efter §			
Vandløbsloven (lovbek. nr. 1217 af 25. nov. 2019)	Reguleringstilladelse samt ændring af regulativet. Omlægning eller rørlægning af å. Nødoverløb ved dæmninger. Flodemål.	Der lav afgøre delom Søerne Bæk)	Vejdirektoratet	Godkendelse af dæmning og opstuvning af vand.		VD er myndighed		
			Banedanmark	Godkendelse af dæmning og opstuvning af vand inkl. 3. parts validering.		BD er myndighed		
			Planloven (lovbek. nr. 1157 af 7. januar 2020 om planloven)	Landzonetilladelse til placering af dæmninger i åbent land inkl. afværgeudgifter.		KK er myndighed Landzonetilladelse efter § 35	Høring af udkast: 2 uger Afgørelse: 4 ugers klagefrist	Opsættende virkning
			Miljøbeskyttelsesloven (lovbek. nr. 5 af 3. januar 2023)	Evt. miljøgodkendelse til etablering af dæmninger, afhængig af byggemateriale.	Miljøgodkendelse efter § 33, hvis materialet er lettere forurennet jord	KK er myndighed	Høring af udkast: 2 uger Afgørelse: 4 ugers klagefrist	Ikke opsættende virkning
Naturbeskyttelsesloven (lovbek. nr. 1392 af 4. oktober 2022)	Dispensation til påvirkning af § 3 natur samt bilag IV-arter og rødlistede arter, herunder anmodning om udtalelse fra Miljøstyrelsen i forhold til økologisk funktionalitet. Evt. dispensation for åbeskyttelseslinjen til dæmninger.	Der lav afgøre delom Søerne Bæk)	Jordforureningsloven	Evt. anmeldelse, afhængig af byggemateriale til dæmninger.	Bør ikke være nødvendig – vil være indeholdt i MGK efter § 33	KK er myndighed		
			Museumsloven	Arkæologisk udtalelse til placering af dæmninger.	Udtalelse indhentet fra Museum	Ikke yderligere tilladelse		
			Vandrammedirektivet	Udelukkende en beskrivelse i MKR og i alle individuelle tilladelser				
Artsfredningsbekendtgørelsen (bek. nr. 521 af 25. marts 2021)	Dispensation fra Miljøstyrelsen for forsætligt drab på individer af birkemus og evt. odder (og andre).		Vandforsyningsloven (lovbek. nr. 602 af 10. maj 2022)	Evt. grundvandssænkning under anlægsfase.	Tilladelse afhængig af varighed og boring			
			Miljøbeskyttelsesloven ift. evt. udledningstilladelse	Udledningstilladelse hvis der er behov for grundvandssænkning i anlægsfasen.	Tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven § 28	KK er myndighed	Evt. partshøring i 2 uger. Tilladelse: 4 ugers klagefrist	Som udgangspunkt ikke opsættende virkning. MFKN kan tillægge en afgørelse opsættende virkning.
			Vejloven	Tilladelser ved etablering af vej til anlæg og drift? Inkl. overkørsel ved vandløb? Overkørsel fra vej til vej? Hævning af vej/sikring (grusveje mv.) (afværge)	Interne veje og overkørsler – ingen tilladelse med privat aftale Overkørsler og hævning af veje kræver tilladelse efter lov om offentlig vej eller lov om private fællesveje	KK er myndighed og evt. politiet	8 ugers høring eller 2 ugers partshøring afhængig af afgørelsen 4 ugers klagefrist	Som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Vejdirektoratet kan tillægge en afgørelse opsættende virkning.

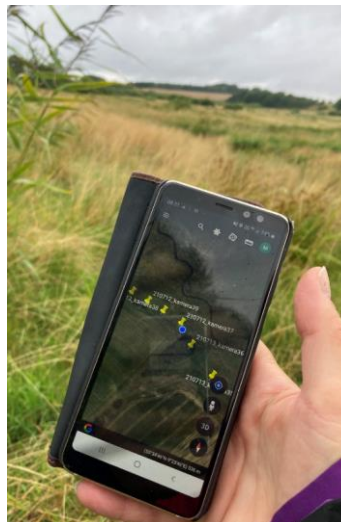
Birkemus-undersøgelser

Birkemus eftersøgt i to af projektområderne

- Intensiv fotofælde-undersøgelser og besigtigelse ift. almindelig kortlægning af birkemus (mange kamera/mere end 100.000 billeder)
- Manglende påvisning betyder, at området med stor sandsynlighed ikke er yngle- og rasteområde for birkemus

Områder, hvor det er usandsynligt, at der er birkemus - hvor stor er bevisbyrden?

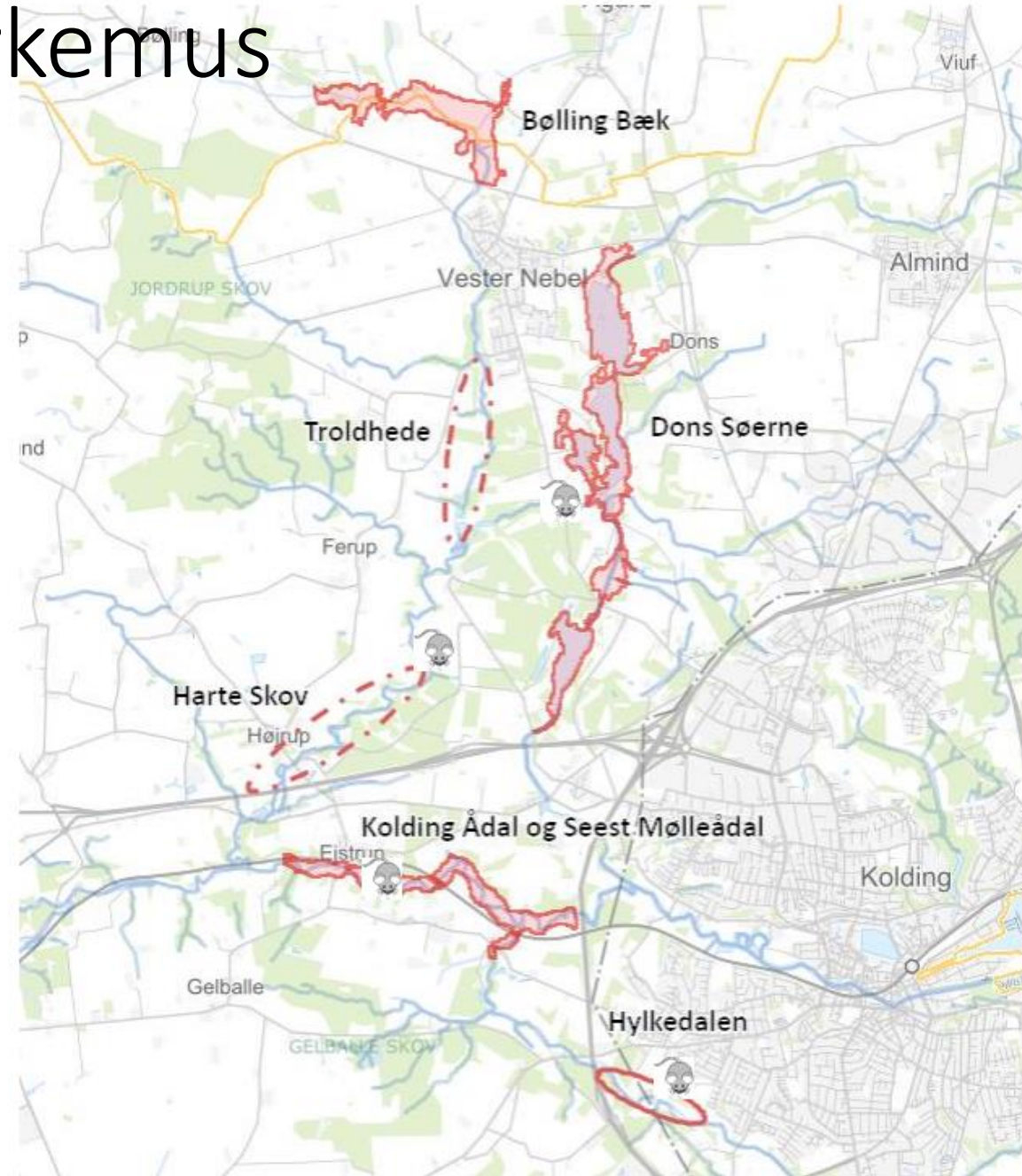
- Undersøgelser af vilde dyr, derfor ikke garanti for, at der ikke kan forekomme enkelte raste- og yngleområder

Konsekvensvurdering - birkemus

Konsekvensvurdering

- Forskel mellem 10 årshændelse i dag og worst case 100 års hændelse i 2075
- 10 ha påvirket potentiel birkemusområde
- Ved ikke hvor mange birkemus, det vil gå ud over
 - Opretholdelse af den genetiske funktionalitet?
 - Dispensation for artsfredningsbeskyttelsen?

Kompensation - birkemus

Man ved meget lidt om birkemus, og hvad der virker som kompensation

Indfange og genudsætte birkemus?

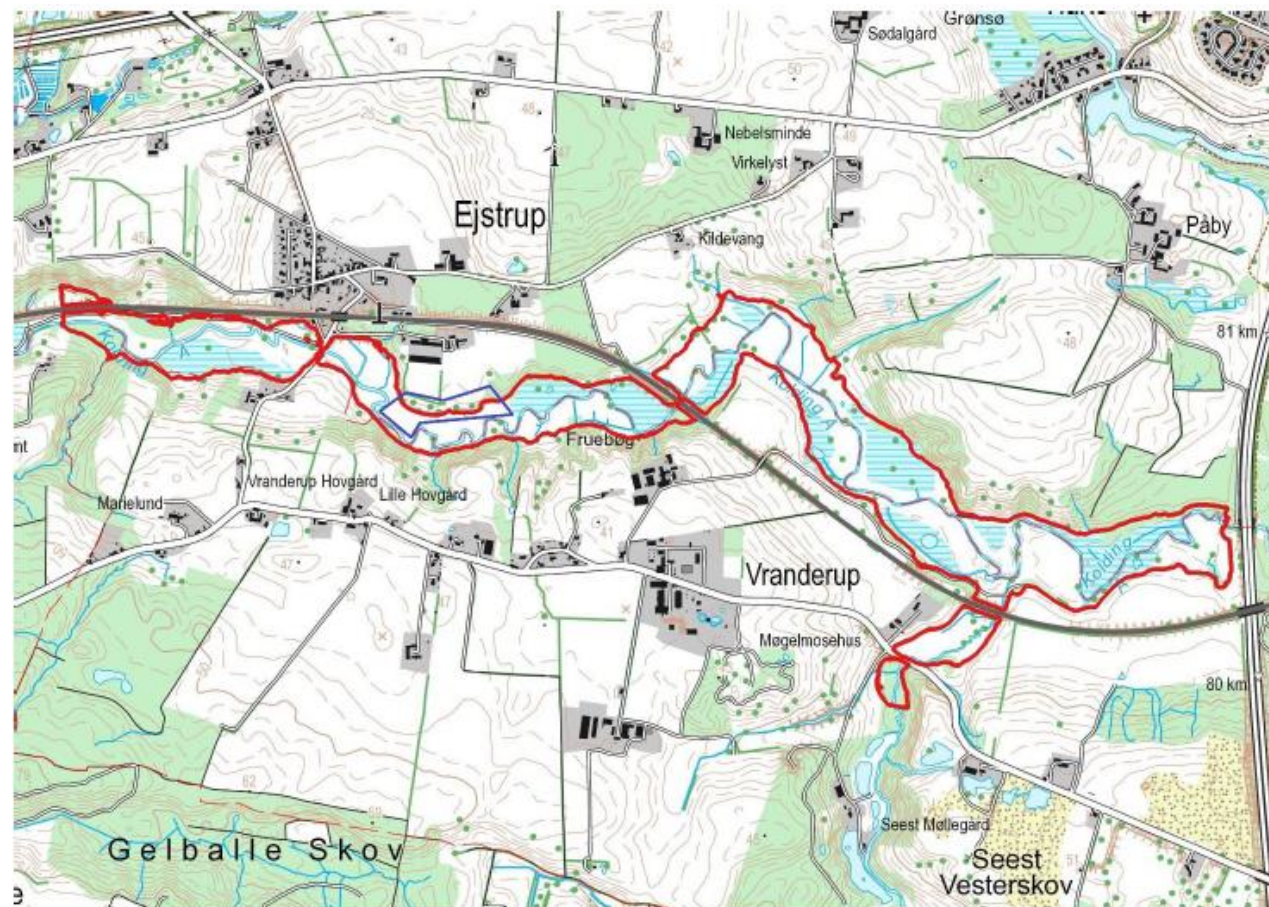
- "umulig opgave" at indfange
- ved ikke om de trives i det nye område

Dokumentation for effekt af kompensation

- kender ikke effekt af arealer
- ikke muligt at påvise birkemus

Så hvornår stopper dokumentationskravet?

- fundet i 2011, men umuligt at dokumentere, at den ikke er der længere.....

Figur 4. Det kendte fund af birkemus i Kolding Ådal (blå polygon) i relation til "projektområdet", defineret som det område, som påvirkes ved etablering af en dæmning (rød polygon). En stor del af arealet i projektområdet påvirkes allerede ved oversvømmelser, som det bliver beskrevet senere i rapporten.

Klimaprojektets påvirkning af natur

- Drukning af landplanter, dvs. drukning af planter, der ikke normalt vokser på våde arealer
- Skygning fra oversvømmende vand eller sediment
- Sedimentation ved tilførsel af sediment med oversvømmende vand
- Erosion og slid fra strømmende vand under og efter oversvømmelse
- Næringsberigelse fra næringsrigt vand og sediment
- Vandtryk fra den oversvømmende vandsøjle

Oversvømmelserne sker om vinteren, hvor størstedelen af planternes vækst er tæt på 0. Derfor er det vurderet, at indvirkningerne fra drukning, skygning, erosion og slid samt fra vandtryk ikke vil være et problem.

Projektets indvirkninger på naturværdierne er derfor afgrænset til næringsberigelse, dvs. aflejring af **sediment**.

(**pH** kan dog også have en påvirkning af en hængesæk ved Donssøerne)

§ 3 natur – ”byggherre”-spørgsmål

Kan botanikken i ådalen tage skade af midlertidige opmagasineringer?

- Naturen på den store flade
- Randområdet, som ikke oversvømmes i dag

Og hvad nu, når det sker i kvælstofvådområder?

- Kan botanikken tage ”mere skade” end allerede tilfældet pga. midlertidige opmagasineringer?

Naturlig negativ udvikling fra i dag til om 10 år med klimafremskrivning

- Kan ikke fradrages vores konsekvensvurdering – for vi kender den ikke

Hvor meget skal klimaprojektet stå på mål for?

Kolding Ådal ved E45

Bølling Bæk - Ådal

Naturundersøgelser – ”bygherre” udfordringer

Lange og omfattende naturundersøgelser f.eks. botanik

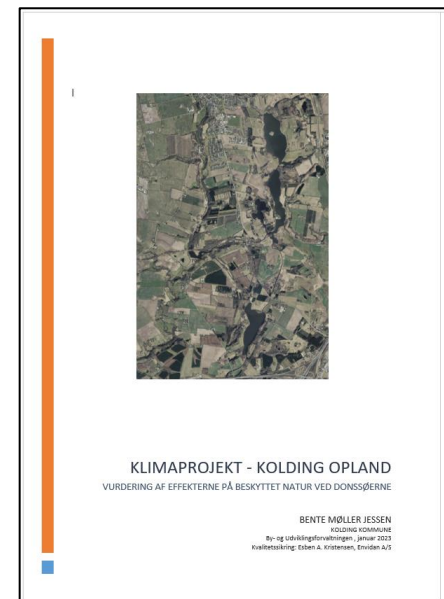
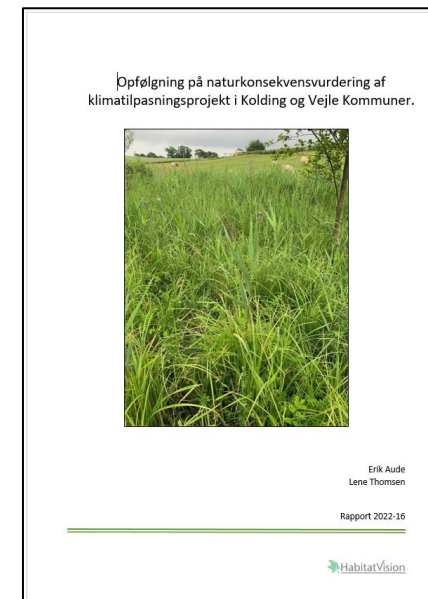
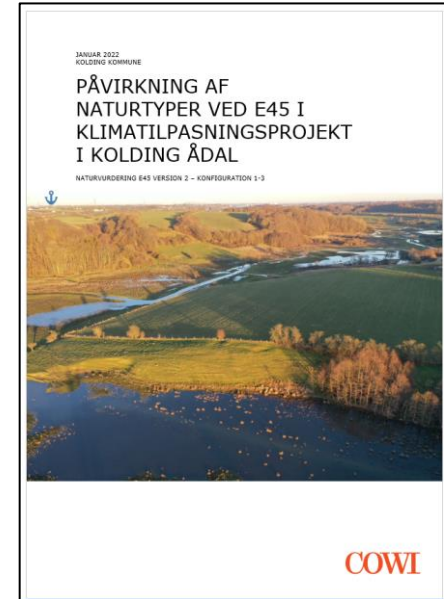
- Data nye, da undersøgelserne foregik
- Men langvarigt projekt, så hvad nu når vi kommer frem til myndighedsbehandling?

Forskellige fagligheder har forskellige præferencer (botanisk natur, fauna, bilag IV, landskab mv.)

- Afvejning af virkemidler
- Hvad er muligt?

Hvor kan vi kompensere?

- Afstand til projektområdet?
- Ikke nødvendigvis muligt at få fat i relevante arealer
- Konflikt med ”kampen om arealerne”

Hvad er kravene til erstatningsnatur

- Erstatningsnatur skal som udgangspunkt etableres i forholdet 1:2 (klagenævnspraksis)
- Erstatningsnatur skal bestå af en tilsvarende naturtype
- Erstatningsnatur skal etableres i nærheden af den natur, som påvirkes/ødelægges
- Erstatningsnatur skal etableres inden påvirkning/ødelæggelse af natur

Model for kvantificering af erstatningsnatur

Forhold 1:3

- Hvor særligt værdifulde naturtyper (rigkær og hængesæk) påvirkes væsentligt negativt og hvor det erfaringsmæssigt er vanskeligt at udvikle naturtyperne (merpåvirkningszonen)

Forhold 1:2

- Hvor diger/dæmninger placeres, samt adgangsveje og øvrige varige anlæg placeres
- For naturtyper i naturtilstand I eller II i merpåvirkningszonen

Model for kvantificering af erstatningsnatur

Forhold 1:1

Beskyttet natur, der vurderes at blive udsat for en sådan væsentlig forringelse, at der er tale om en tilstandsændring, samt hvor midlertidige arbejdsarealer, køreveje m.v. placeres

Forhold 1:0,5

Natur (i ugunstig tilstand), der udsættes for en negativ påvirkning, som ikke nødvendigvis medfører en tilstandsændring. Vi gør brug af forsigtighedsprincippet og lader usikkerheden komme naturen til gode.

Oplandsprojektet

Estimat over erstatningsnatur

En del af arealerne kan også bruges som birkemus-arealer

På flere arealer skal laves naturforbedrende tiltag, fx rydning, ødelæggelse af dræn, afrømning af muld m.v.

Vi får problemer med at finde våde erstatnings-arealer i tilknytning til projektområderne.
Det bliver svært at erstatte rigkær og hængesæk!

80 ha samlet set

Proportionalitet og modsatrettede hensyn

- Oversvømmelsesdirektiv vs. habitatdirektiv
- Store negative konsekvenser for naturen
- Hvordan afvejes de forskellige hensyn i klimaprojekter?

Habitatdirektivet

Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer) forpligter EU's medlemslande til at bevare udvalgte naturtyper og arter, der er karakteristiske, sjældne eller truede i EU.

Alternativer – modsatrettede hensyn

- Alternativer til oplandsprojektet er økonomisk meget dyre med store samfundsmæssige konsekvenser
- Hvordan ved vi, at alle alternativer er tilstrækkeligt belyst?
- Teknisk afvejning nødvendig
 - Hvad er muligt?
 - Hvad koster det ift. effekten?
 - Sikkerhed i løsningen
- Dokumentation for valg af de mindst naturbelastende løsninger afvejet med sikkerhed i løsning og økonomi?
 - Hvad er rimelig økonomi?
 - Findes der proportionalitet – trods alt?

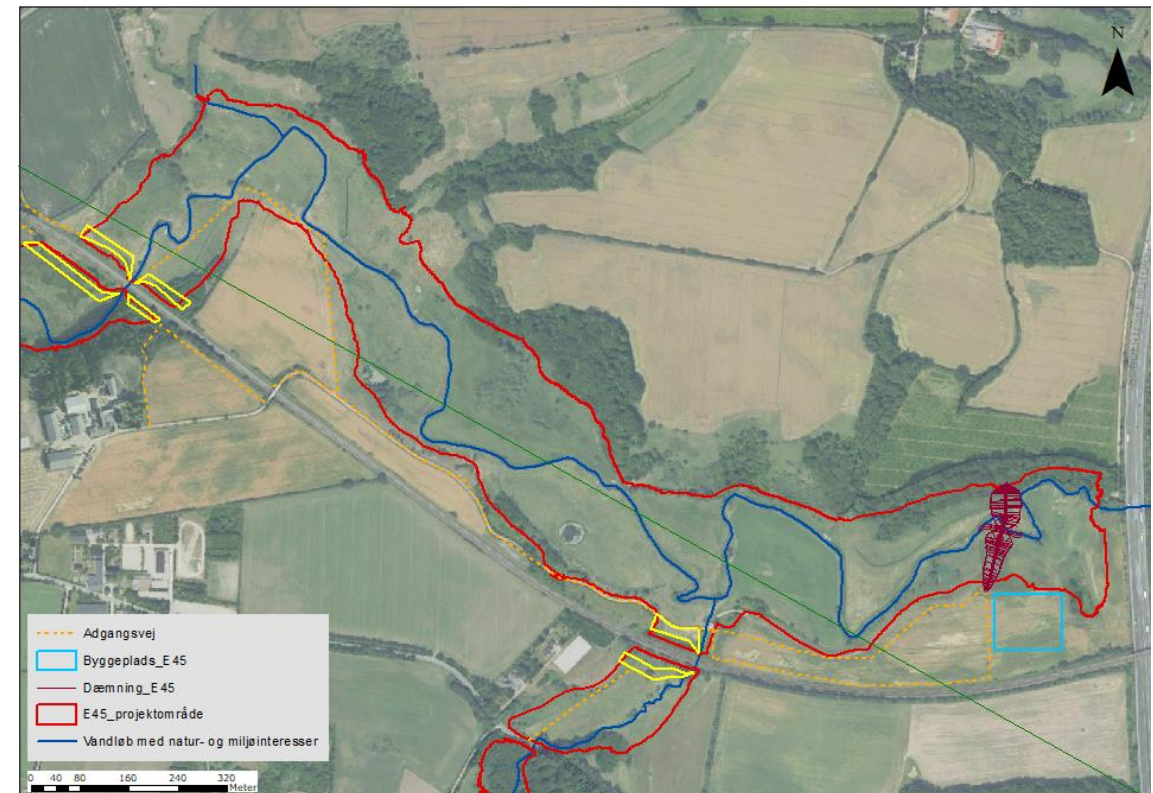
Hjemmel i klimaprojekter?

Klimaprojekter er generelt baseret på frivillighed

- Mulighed for ekspropriation til fysiske anlæg jf. vandløbsloven (dog ikke prøvet af tidligere)
- Resulterende oversvømmelsesarealer som en konsekvens af vandløbsreguleringen

Men hvad med adgangsveje mv. uden for projektområdet?

Hvad med erstatningsarealer for natur uden for projektområdet?

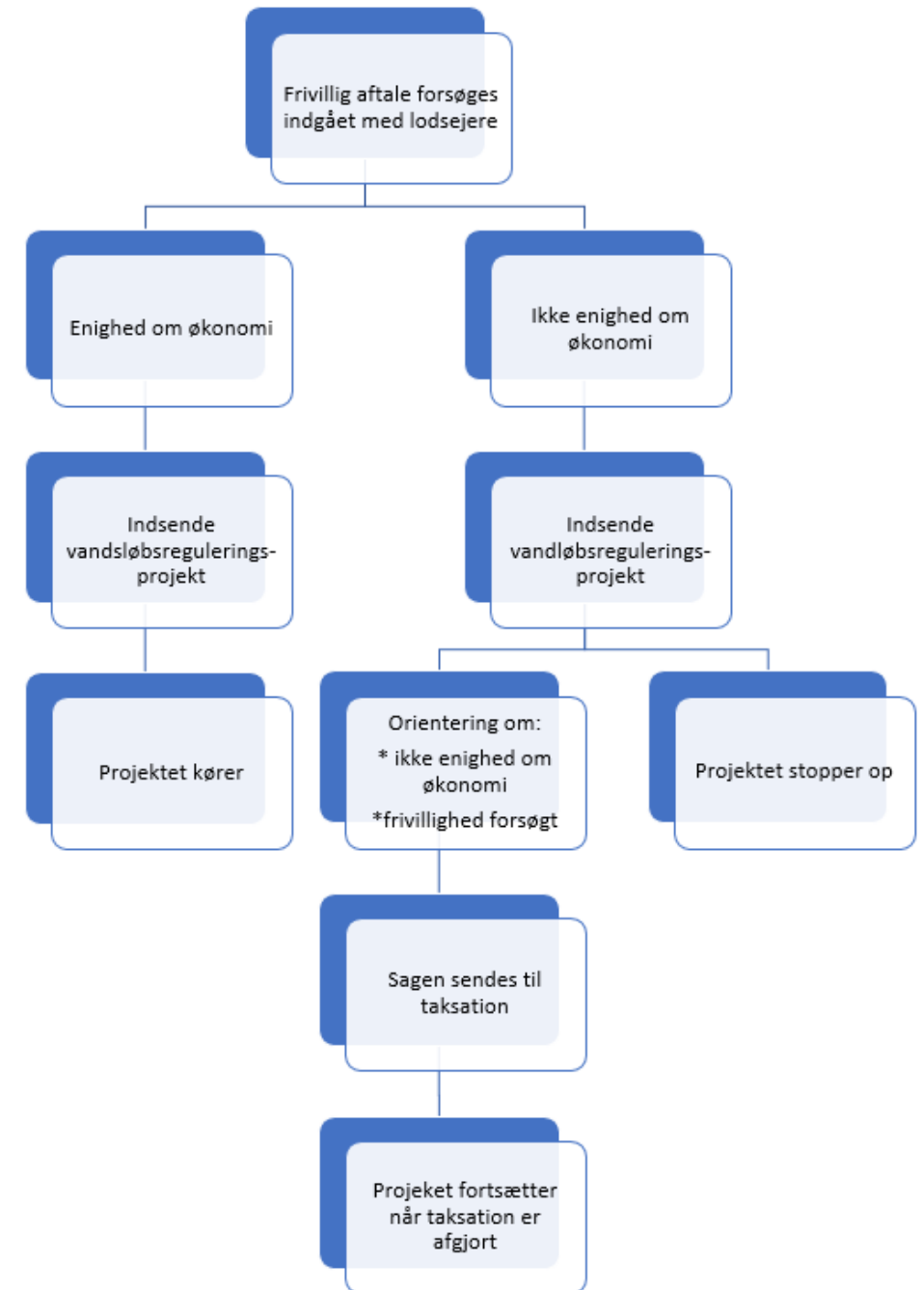

Frivillige aftaler?

Hvis vi ikke kan indgå frivillige aftale med lodsejere
– hvad så?

Stadig en udfordring med frivillige aftaler for natur
– ingen hjemmel

Der skal drikkes UTROLIG meget kaffe med
lodsejerne

Proportionalitet og jura i klimaprojekter

Proportionalitet i klimaprojekter - svært at finde det rette niveau

- Økonomisk
- Teknisk
- Sikkerhed
- Naturbeskyttelse, landskab mv.

Afvejninger af modsatrettede hensyn

- Juridiske
- Faglige

Dokumentationens uendelighed

- Hvornår er nok, nok?

Hvordan finder vi vejen igennem et klimaprojekt?